

N:o 5.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Mars 1883, kl. 7 e. m.

Första Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 3, i anledning af väckt förslag om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande ändring i vissa delar af Kongl. Förordningen angående lotsverket den 15 Februari 1881.

Intill år 1881 ålåg det i allmänhet hvarje fartyg af 40 tons drägtighet, som på resa till eller från utrikes ort passerade lotsled, att erlägga lotspenningar, vare sig att kronolots begagnades eller icke.

Som emellertid detta förhållande befans vara för sjöfarten särdeles betungande, gjordes genom Kongl. Förordningen angående lotsverket den 15 Februari 1881 en väsentlig ändring härutinnan, så att det så kallade lotsvånget från att vara regel blef undantag.

De stadganden i nämnde Kongl. förordning, som handla härom, innefattas i följande §§:

»§ 1.

Fartygsbefälhafvare, som anser sig kunna med tillhjälp af fartygets vanliga besättning föra det fram utan anlåtande af främmande lotsbiträde, hafve icke skyldighet att tillkalla kronolots eller erlägga lotspenningar; dock åligger befälhafvare å ångbåt, som bogserar annat fartyg, att i vissa fall på sätt i § 29 bestämmes erlägga lotspenningar, äfven då kronolots ej anlitas.

§ 2.

När kronolots blifvit kallad i den ordning § 4 bestämmer, men icke möter, må annan verkställa lotsningen, dock ej längre än till nästa lotsplats.

§ 3.

Ej må i andra fall, än ofvan sägs, lotsning förrättas af annan än kronolots. Hvar, som olofligen åtager sig lotsning eller anlitar olaga lotsbiträde, straffes med böter, minst 50, högst 500 kronor; och vare den, som till lotsning användt obehörig person, jemväl skyldig att för den lotsade väglängden till kronans lotsar utgifva fulla lotspenningar.

§ 29.

När däckadt fartyg, som icke har kronolots ombord, bogseras i lotsled, skall, med de undantag här nedan stadgas, bogserfartygets befälhafvare för det bogserade fartyget erlægga hälften af den lotsafgift, som bort enligt lots-taxan utgå, derest nämnda fartyg gått under ledning af kronolots, och verkställes uppbörden häraf vid den lotsplats, der lotsafgift skolat erläggas, i fall lots under bogseringen anlitats; åliggande bogserfartygets befälhafvare att, sedan bogseringen blifvit fullgjord, inom tio dagar derom göra anmälan vid nämnde lotsplats, vid äfventyr af ansvar såsom för olaga lotsning och skyldighet att utgifva fulla lotspenningar, på sätt i § 3 stadgas.

Befinnes uppbörden och nu föreskrifna anmälan lämpligare kunna ske å annan plats än ofvan är nämndt, ege vederbörande lotskapten derom träffa öfverenskommelse med bogserfartygets befälhafvare.

Ofvan stadgade afgift betalas icke för fartyg, som tillhör Kronan eller hvars afgiftspligtiga drägtighet enligt mätbref icke öfverstiger 100 tons.

Befrielse från afgiftens erläggande eger likaledes rum, då bogsering sker inom hamn eller i vissa lotsleder öfver öppen sjö; kommande Kongl. Maj:t att på Lotsstyrelsens förslag särskildt bestämma hvilka lotsleder härunder inbegripas.

§ 60.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalla den pensionskassa, som må finnas inrättad för personalen i lotsverket inom den lotsfördelning, der öfverträdelsen egt rum, eller, om sådan pensionskassa icke finnes, amiralitetskrigsmanskassans gratialfond.

Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas efter allmän lag.»

Genom Kongl. kungörelsen den 17 November 1882 har 3:dje punkten i 29 § erhållit följande förändrade lydelse:

»Ofvan stadgade afgift betalas icke för fartyg, som tillhör Kronan, eller hvars afgiftspliktiga drägtighet icke öfverstiger 100 tons och ej heller för fartyg af mera än 100, men mindre än 200 tons drägtighet, då det samma användes i inrikes sjöfart och antingen visar sådant med företeende af årspass eller styrker, att det enligt gällande föreskrifter är från uttagande af årspass befriadt.»

Uti dessa bestämmelser har Herr *Cavallin* ifrågasatt ändring, i det han uti en inom Första Kammaren väckt, till Utskottet remitterad motion (N:o 13) föreslagit:

»att Riksdagen uti underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t måtte an hålla, det Kongl. Maj:t tackes, med ändring af § 1 samt upphäfvande af § 29 och sista mom. af § 60 uti nådiga förordningen af den 15 Februari 1881 angående lotsverket, ej mindre befria befälhafvare på bogserångbåt från skyldigheten att redovisa och utgifva halfva lotspenningar för det fartyg, han bogserar i lotsled, än äfven nådigst tillse, huruvida icke de i nämnda förordning påbudna bötesbelopp kunna högst väsentligt nedsättas, samt huruvida icke bestämmelsen om deras förvandling efter allmän lag bör borttagas.»

Vid 1881 års riksdag väckte Herr *Cavallin* enahanda förslag, hvilket då behandlades af Första Kammarens Andra Tillfälliga Utskott, som på anförda skäl hemstälde att motionen måtte lemnas utan afseende, hvilket också blef Kammarens beslut.

Utskottet, som tagit kännedom om de skäl, på grund af hvilka denna motion vid sistnämnda riksdag af Första Kammaren afslogs, och som i afseende å de stadgade bötesbeloppen och deras förvandling icke skilja sig från de åsigter, hvilka då gjorde sig gällande, har likväl icke kunnat underkänna den principiella vigten och billigheten af *den* motionärens önskan, hvarigenom befälhafvare på bogserångbåt skulle befrias från skyldigheten att redovisa och utgifva lotspenningar för det fartyg, han i lotsled bogserat. Det torde nemligen vara icke blott rätt, utan också i alla andra likartade fall öfifigt, att icke den, som lemnar en sökt hjälp, utan den, som erhåller en sådan, förpligtas att ansvara för nödig godtgörelse; och då det onekligen måste vara till synnerligt gagn för sjöfarten att bogserångbåtar finnas att tillgå, hvilkas biträde icke försvåras af åligganden, hvilka — och numera måhända alldeles obehöfifigt — mera afse lotsarnes än den allmänna sjöfartens intressen, så har Utskottet, som nu ej trott sig böra ifrågasätta en fullkomlig befrielse från lotspenningars erläggande vid fartygs bogsering af ångbåt, likväl ansett att

den derfor bestämda afgiften borde, i likhet med hvad vid vanlig lotsning är fallet, af det bogserade fartyget utgifvas. De svårigheter i afseende å kontroll, som man dervid ansett skola möta, torde i allmänhet icke vara oöfvervinneliga och skola dessutom vida uppvägas af de fördelar, hvilka derigenom komma sjöfarten och alltså ett större ändamål till godo.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t taga i nådigt öfvervägande, huruvida icke den skyldighet, hvilken nu enligt § 29 i Kongl. Förordningen angående lotsverket den 15 Februari 1881 åligger befälhafvare å bogseringsångbåt, kunde varda det bogserade fartygets befäl ålagdt.

Stockholm den 26 Februari 1883.

På Utskottets vägnar:

G. WENNERBERG.

Reservation:

af Herrar *Platen* och *Hasselrot*: »Herr Cavallin väckte vid 1881 års riksdag enahanda förslag som innefattas uti nu ifrågavarande motion, hvilket förslag likväl på tillstyrkan af Första Kammarrens Andra Tillfälliga Utskott blef af Kammarren lemnadt utan afseende efter omröstning, dervid 88 röster afgåfvos för Utskottets hemställan och 14 röster för bifall till Herr Cavallins motion. Några förhållanden, som mera nu än då skulle tala för bifall till motionen, hafva icke blifvit anförda, och få vi alltså på de skäl, som emot bifall till Herr Cavallins motion anfördes dels af 1881 års Tillfälliga Utskott, dels ock vid motionens remitterande och slutliga behandling, hvartill vi tillåta oss hänvisa, vördsamt hemställa, att Herr Cavallins ifrågavarande motion icke måtte till någon åtgärd föranleda.»
